

*Cíle, doporučená literatura a zadání pro semináře J. Kotáska
Termín seminářů: čt 4. 5. 2017 od 16,40 a od 18,15*

Cíl semináře

Cílem semináře je seznámit studenty s bankovními smlouvami, vysvětlena bude systematika, terminologie, druhy bankovních obchodů (aktivní, pasivní, přidružené), zopakujeme adhezní kontraktaci a obchodní podmínky. V rámci úvěrové smlouvy bude demonstrován rozdíl mezi úvěrem a zápůjčkou. Ve zbylém čase se zaměříme zejména na akreditiv.

Klíčová slova

Bankovní smlouvy, úvěr, zápůjčka, akreditiv, odvolatelný a neodvolatelný akreditiv, kontokorent,

Zadání na seminář*Účet*

Pan Jan Novák uzavřel dne 15. ledna 2017 smlouvu o účtu s Bankou Prima a. s. (dále jen "banka") podle § 2662 o. z. Bance udělil několik trvalých příkazů k opakovaným platbám z účtu. Začátkem června téhož roku pan Novák zemřel, což manželka zemřelého bance doložila úmrtním listem koncem června. Úředník banky ihned po oznámení smrti majitele účtu přezkoumal jeho trvalé příkazy a následující den zabránil převodu prostředků na úhradu životního pojištění zemřelého. Po skončení dědického řízení se dostavili dědicové, kteří argumentovali, že k takovému rozhodnutí nebyla banka oprávněná a že v důsledku nezaplacení splátky pojistného došlo k zániku pojištění, a vznikla tak dědicům škoda. Úředník argumentoval tím, že z povahy věci plynulo, že po smrti majitele účtu se nemá pokračovat v platbách na jeho životní pojištění.

Byl postup banky v souladu s právem?

Akreditiv

Společnost Alfa s. r. o. (prodejce nákladních automobilů), se sídlem v Žilině, uzavřela smlouvu o prodeji 10 nákladních aut se společností Dopravní, a. s. (kupující), se sídlem v Plzni, za sjednanou kupní cenu 8 mil. Kč. Kupující se zavázal k úhradě kupní ceny formou plnění z akreditivu. (Strany si zvolily české právo jako právo rozhodné).

Banka Prima a. s. se smlouvou o otevření akreditivu ze dne 5. dubna 2016 zavázala příkazci Dopravní a. s., že poskytne peněžité plnění ve výši 8 mil. Kč oprávněné Alfa s. r. o., jestliže oprávněný do 6 měsíců od uzavření smlouvy o otevření akreditivu vyzve Banku Prima a. s. k úhradě peněžitého plnění a zároveň předloží k tomu (osobně) fakturu (v originále) vyčísľující požadovanou úhradu. Příkazce Dopravní, s. r. o. se zavázal uhradit Bance Prima úplatu za otevření akreditivu. Banka Prima v souladu s písemně uzavřenou smlouvou o akreditivu sdělila oprávněnému Alfa s. r. o., že v jeho prospěch otevřela akreditiv a oznámila mu jeho obsah. Oznámení akreditivu splnilo zákonem předepsané náležitosti.

Dne 8. srpna 2016 oznámil příkazce Dopravní, a. s. bance, že mu bylo na základě kupní smlouvy dosud dodáno 8 nákladních automobilů v celkové ceně 6,4 mil. Kč a že se s prodávajícím dohodli na změně kupní smlouvy spočívající v tom, že zbylá 2 nákladní auta již dodána nebudou. Ke změně sjednaného akreditivu však nedošlo.

Dne 10. srpna 2016 oprávněný z akreditivu Alfa s. r. o. vyzval banku k úhradě částky 8 mil. Kč a předložil fakturu na úhradu kupní ceny 10 nákladních automobilů ve výši 8 mil. Kč.

Banka provedla úhradu z otevřeného akreditivu oprávněnému pouze do částky 6,4 mil. Kč. Zbylou část vyfakturované úhrady odmítla s tím, že 2 nákladní auta nebyla příkazci dodána, a tudíž mu zbylá část peněžitého příslušenství nenáleží.

1) Je banka oprávněna odmítnout zbylou část požadovaného a vyfakturovaného peněžitého plnění?

Za jiných okolností (v případě, že nebylo ještě plněno)

Banka Prima z praktických důvodů požádá dne 10. dubna 2016 Banku Žilina o potvrzení akreditivu. Banka Žilina akreditiv na žádost Banky Prima potvrdí dne 11. dubna 2016. Z důvodu dovolených Banka Žilina tuto změnu oznámí oprávněnému až dne 15. května 2016.

1) Jaký je vztah mezi oběma bankami (s ohledem na plnění některé z nich)? Jaké to má důsledky pro postavení oprávněného?

Oprávněný se rozhodl uplatnit své právo na plnění ze smlouvy o otevření akreditivu u Banky Žilina. Bance předložil kopii faktury vystavené na částku 8,5 mil. s tím, že v průběhu transakce došlo ke změnám kurzu Eura a s prodávajícím se dohodli na změně kupní ceny. Banka Žilina mu částku ve výši 8,5 Kč vyplatí. Následně se Banka Žilina domáhá po Bance Prima z titulu regresivního nároku zaplacení částky 8,5 mil. Kč.

1) Má Banka Prima povinnost uhradit celou částku?

2) Banka Žilina podmínila vyplacení kupní ceny rovněž předložením výpisu z obchodního rejstříku. Byla takto oprávněna učinit?

Úvěr

Banka Prima a. s. (dále jen "banka") poskytla na základě smlouvy o úvěru uzavřené dne 10. dubna 2016 společnosti Stavtex a. s. úvěr ve výši 30 mil. Kč s tím, že peněžní prostředky mají být použity pouze na výstavbu nového skladu stavebního materiálu v Brně Heršpicích. Úvěr byl poskytnut (se sjednaným úrokem) na 3 roky a měl být splacen ve 12 stejných čtvrtletních splátkách. Stavtex a. s. použil část úvěrové částky ve výši 10 mil Kč na nákup lopat do obráběcích strojů. Když banka zjistila, že část poskytnutých peněžních prostředků byla použita v rozporu se smlouvou o úvěru, odstoupila od smlouvy a vyzvala úvěrovaného, aby vrátil poskytnuté a nevrácené prostředky včetně úroků. Úvěrovaný to odmítl s tím, že není povinen uhradit splátky, které se ještě nestaly splatnými a uhradí je až při jejich splatnosti splátkového kalendáře sjednaného ve smlouvě o úvěru.

1) Může se banka úspěšně domáhat splacení celého dluhu?

2) V situaci, že si strany nesjednaly výši úroků z prodlení, má na ně věřitel i přes to nárok a případně na jakou výši?

Strany ve smlouvě odkázaly na úvěrové podmínky banky (všeobecné obchodní podmínky), jež přiložily ke smlouvě. Z nich se mimo jiné podává, že výše úrokové sazby činí 5% ročně. Začátkem roku ČNB z důvodu inflace zvýšila úrokové sazby. Banka v důsledku této změny přizpůsobila (jednostranným právním jednáním) své úvěrové podmínky a zvýšila úrok na 5,5% ročně. Za jakých podmínek může takto učinit?